

[Udenrigsministeren]

fornødne politiske vilje til at erkende, at verden forandrer sig, og at det ikke kan nytte bare at klamre sig til principper fra en svunden tid, og derfor har det i sig selv været en skuffelse at konstatere, at der på det seneste end ikke har været vilje til en uholdt debat om, hvordan vi skal fordele de 45 mia. kr. – jeg gentager: 45 mia. kr. – som Danmark i de kommende 5 år vil anvende på ulandsarbejdet.

I grunden er det tankevækkende, at vi overhovedet bruger udtrykket at fordele om ulandsbistanden, for det, det drejer sig om, er at investere disse midler på en måde, som giver det bedst mulige udviklingsmæssige afkast, men end ikke det er der tilsyneladende rigtig forståelse for. Man vil hellere holde fast ved én gang vedtagne og velkendte fordelingsmønstre.

Det meget moderate forslag, som er fremsat i den seneste femårsplan, indebærer en beskedne justering af den berømte nogenlunde lige-lige fordeling af den danske ulandsbistand, sådan at en lidt større andel af bistanden i de kommende år kan blive ydet direkte som bilateral bistand, og det er der gode både saglige og politiske grunde til, og jeg tænker dér især på mulighederne for at nå de bistandspolitiske mål og sikre en høj effektivitet i bistandsindsatsen, men selvfølgelig også på hensynet til dansk erhvervsliv og danske arbejdspladser.

Der bliver i disse år stillet stærkt øgede kvalitative krav til bistandssamarbejdet. Der bliver stillet krav om demokratiske politiske reformer, respekt for menneskerettighederne og miljøhensyn, krav om en kvindepolitisk dimension i bistanden, krav om økonomisk strukturtilpasning og krav om markedsøkonomiske reformer, og det er alt sammen nye krav til dansk bistandspolitik, som der har været bred enighed i Folketinget om, men der er på dette som på så mange andre politiske områder et stykke vej fra at ville målet og til at ville midlerne. Det er den bilaterale bistand, der giver os den politiske indflydelse og skaber de politiske muligheder for at gå ind i en kritisk dialog med udviklingslandenes regeringer om de politiske og økonomiske forudsætninger for, at bistandsindsatsen overhovedet skal kunne lykkes, en dialog om demokrati, menneskerettigheder, økonomiske reformer og liberalisering. Ingen kan vel for alvor hævde, at vi kan øve nogen som helst indflydelse på udvik-

lingen i f.eks. Kenya på disse områder ved at kanalisere danske bistandsmidler gennem de multilaterale organisationer. Selvfølgelig kan vi ikke det, men vi kan det via den bilaterale bistand, og vi har gjort det.

Lad os nu engang se på, hvad forslaget om en omlægning egentlig går ud på, og hvad det vil betyde for ulandsbistanden.

Danmark bruger i dag 4 mia. kr. om året på den multilaterale bistand, dvs. til FN-organisationerne, til Verdensbanken og de regionale udviklingsbanker, til EF og til humanitær bistand – 4 mia. kr. om året! Hvis vi gennemfører det forslag til omlægning, jeg har fremsat, vil vi i de kommende 4 år have en multilateral bistand på knap 3,9 mia. kr. om året. Fra 1996 vil den multilaterale bistand begynde at stige igen, så vi igen kommer op over de 4 mia. kr. Det er, hvad det handler om, og selv med denne beskedne ændring vil Danmark stadig være et af de lande, der yder den absolut største multilaterale bistand pr. indbygger.

Hvis vi bare ser på FN-organisationerne, som der i denne forbindelse har været ganske særlig opmærksomhed om, så ydede hver dansker i 1990 godt 44 \$ som bidrag til disse organisationer. Hvis vi ændrer balancen mellem bilateral og multilateral bistand, vil hver dansker i 1995 betale 40 \$, altså 4 \$ mindre, men det vil stadig være mellem 7 og 8 gange mere end gennemsnittet i alle de andre industrilande. Hver gang en dansker giver 40 \$ til FN-organisationerne, giver f.eks. en tysker kun 4,5 \$. Hvis vi tager den samlede multilaterale bistand, altså inklusive udviklingsbankerne og EF, giver hver dansker 93 \$. En svensker giver 73 \$, en hollænder 46 \$, en tysker 29 \$, og kun ét land, nemlig Norge, ligger pr. tradition lidt højere end Danmark. Så selv om vi foretager den foreslåede meget beskedne ændring, vil Danmark fortsat tilhøre den absolutte verdenselite, når det drejer sig om multilateral bistand, men også her er det vigtigt, at vi ikke bare foretager en bevidst fordeling af midlerne efter gammel vane og efter indgroede traditioner. Der er mange opgaver, som bedst løses multilateralt, eller hvor en multilateral indsats er vigtig, men det er nødvendigt nøje at vurdere hver enkelt organisation og hver enkelt opgave for at sikre, at de danske bidrag bliver brugt så effektivt som muligt og i overensstemmelse med de målsætninger og principper, der ligger til grund for dansk ulandsbistand.